

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji
oraz ustawy o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji
spółek sektora elektromagnetycznego
(druk nr 379)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa nowelizuje ustawę z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawę z dnia 7 września 2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego.

Zmiany przepisów ustawy komercjalizacji i prywatyzacji dotyczą przede wszystkim:

- 1) problematyki zaliczenia okresu zatrudnienia w przedsiębiorstwach (w rozumieniu Kodeksu cywilnego) będących **poprzednikami** komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego lub przedsiębiorstwa państwowego sprywatyzowanego przez wniesienie do spółki, do okresu pozwalającego zaliczyć osobę do kategorii uprawnionych pracowników w rozumieniu przepisów nowelizowanej ustawy;
- 2) wprowadzenia zasady, w myśl której przebieg procesów prywatyzacyjnych prowadzonych na podstawie przepisów dotyczących prywatyzacji pośredniej i prywatyzacji bezpośredniej jest **jawny (karta prywatyzacji)**;
- 3) wyeliminowania wątpliwości dotyczących trybu i formy nieodpłatnego zbycia części lub wszystkich posiadanych przez Skarb Państwa akcji na rzecz jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego; w ramach tych przepisów przyjęto m.in. rozwiązanie zgodnie, z którym zbycie przez jednostkę samorządu terytorialnego lub związek takich jednostek akcji nabytych od Skarbu Państwa w trybie, o którym mowa w art. 4b, skutkować będzie koniecznością przekazania przez te podmioty części przychodów ze sprzedaży takich akcji na rachunki funduszy celowych przewidzianych w art. 56 ust. 1 nowelizowanej ustawy; nowością w odniesieniu do przepisów zawetowanej przez Prezydenta ustawy z dnia 13 czerwca 2008 r. o zmianie

ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw oraz niektórych innych ustaw jest dodanie rozwiązania, w myśl którego przepisy dodawanego art. 4b ust. 1 i 2 będą odpowiednio stosowane w przypadku nieodpłatnego zbycia akcji posiadanych przez jednostkę samorządu terytorialnego lub związek jednostek samorządu terytorialnego na rzecz innej jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego; w przypadku przekazania nieodpłatnie przez jednostkę samorządu terytorialnego lub związek jednostek samorządu terytorialnego akcji, o których mowa w dodawanym art. 4b ust. 1, na rzecz innej jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego, przepisu dodawanego art. 4c ust. 2 nie będzie się stosować;

- 4) przyznania ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa "prawa wyboru co do zakresu przeprowadzanych analiz" przed zaoferowaniem do zbycia akcji Skarbu Państwa albo wydaniem zarządzenia o prywatyzacji bezpośredniej;
- 5) dopuszczenia możliwości zbywania akcji należących do Skarbu Państwa w trybie aukcji ogłoszonej publicznie bez względu na wielkość udziału Skarbu Państwa w kapitale zakładowym spółki;
- 6) umożliwienia zbywania akcji należących do Skarbu Państwa w innym trybie niż określony w art. 33 ust. 1, bez obowiązku występowania o zgodę Rady Ministrów, jeżeli nabywca i cena są wskazane w umowie prywatyzacyjnej, a zbycie dotyczy akcji spółek, w których Skarb Państwa posiada mniej niż 50 % kapitału zakładowego, lub zbycie dotyczy akcji spółek, w których Skarb Państwa posiada nie więcej niż 25 % kapitału zakładowego;
- 7) określenia wpływu obniżenia kapitału zakładowego spółki powstałej w wyniku komercjalizacji na wymiar prawa pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji;
- 8) przyjęcia zasady, że prawo do nieodpłatnego nabycia akcji wygasa z upływem dwudziestu czterech miesięcy od dnia powstania, a nie jak jest obecnie dwunastu miesięcy;
- 9) uregulowania zasad i procedury nieodpłatnego zbywania akcji spadkobiercom osób uprawnionych;
- 10) umożliwienia ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, w przypadku wniesienia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji do spółki z udziałem Skarbu Państwa, oferowania uprawnionym pracownikom oraz rolnikom lub rybakom możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji.

Celem zmian dokonywanych w ustawie o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego jest, jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, przede wszystkim dostosowanie przepisów ustawy do sytuacji faktycznej spółek podlegających konsolidacji. Nowelizacja ustawy umożliwi zamianę akcji spółek konsolidowanych na akcje spółek konsolidujących bez wykluczania grup uprawnionych z uwagi na upływ terminów wskazanych w obecnie obowiązującej ustawie. Ponadto zmodyfikowano definicje pojęć: "spółka konsolidowana", "uprawnieni pracownicy" oraz "uprawnieni akcjonariusze". Znowelizowano również przepis art. 4 określający zasady powstawania i realizowania prawa do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Opiniowana ustawa została uchwalona w związku z tym, iż Sejm nie odrzucił w dniu 8 listopada 2008 r. prezydenckiego "weta" do ustawy z dnia 13 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz niektórych innych ustaw.

Omawiana ustawa została przyjęta przez Sejm na 29. posiedzeniu w dniu 21 listopada 2008 r. w oparciu o dwa poselskie projekty ustawy (druki sejmowe nr 1124 i 1135). Zmiany dokonywane w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawie o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego odpowiadają zasadniczo temu, co ustawodawca uchwalił w czerwcu 2008 r., z tym że pominięto zmiany, dotyczące określenia zasad ustalania wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą członków zarządu oraz organów nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa, które były kwestionowane przez Prezydenta. W trakcie prac sejmowych, w szczególności:

- 1) dodano przepis przewidujący odpowiednie stosowanie art. 4b ust. 1 i 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji w przypadku nieodpłatnego zbycia akcji posiadanych przez jednostkę samorządu terytorialnego lub związek jednostek samorządu terytorialnego na rzecz innej jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego, przy czym kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa w zakresie zbywania akcji wykonywać będzie organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) doprecyzowano przepis określający maksymalną liczbę akcji spółki konsolidującej, które są udostępniane uprawnionym pracownikom spółek konsolidowanych i ich spadkobiercom oraz uprawnionym akcjonariuszom, na zasadach określonych w ustawie;

- 3) uściślono przepisy określające warunki zawieszenia biegu terminu lub przedłużenia terminu do skorzystania z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji w przypadku śmierci uprawnionego pracownika, rolnika lub rybaka (art. 1 pkt 13, art. 38c ust. 5 pkt 4) oraz warunek możliwości zrealizowania prawa do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidowanej przez spadkobiercę uprawnionego pracownika (art. 2 pkt 3, art. 4 ust. 4);
- 4) przyjęto, że warunkiem skorzystania przez uprawnionych pracowników spółek konsolidowanych z prawa zamiany posiadanych akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej będzie złożenie pisemnego oświadczenia o zamiarze dokonania zamiany **wszystkich** posiadanych akcji (pierwotnie było to oświadczenie o zamiarze dokonania zamiany);
- 5) dodano przepis przejściowy przewidujący, że w spółkach, w których przed dniem wejścia w życie rozpatrywanej ustawy powstało prawo do nieodpłatnego nabycia akcji, a Skarb Państwa zbył pierwsze akcje na rzecz uprawnionych pracowników, do realizacji uprawnień do nieodpłatnego nabycia akcji stosować się będzie przepisy dotychczasowe;
- 6) przyjęto, że przepisy art. 38c ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji będą stosowane odpowiednio do zbywania spadkobiercom osób uprawnionych akcji spółek, jeżeli ich prawo do nieodpłatnego nabycia akcji wygasło w skutek upływu terminu, o którym mowa w art. 38 ust. 2 tej ustawy w dotychczasowym brzmieniu, w okresie **40 miesięcy** przed dniem wejścia w życie rozpatrywanej ustawy, a nie jak pierwotnie przyjęto 30 miesięcy przed tym dniem;
- 7) zrezygnowano z przepisu przejściowego, który przewidywał stosowanie przepisów nowelizowanych ustaw w zakresie, w jakim odnoszą się one do przedstawienia zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza, z mocą od dnia 2 października 2008 r.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 2, art. 2b ust. 1 – w przepisie tym sformułowano obowiązek prowadzenia karty prywatyzacji wskazując, że zawierać ona będzie informacje dotyczące przebiegu procesów prywatyzacyjnych prowadzonych na podstawie działu IV i V ustawy. Mając na uwadze, że przepis formułuje obowiązek określonego działania oraz kierując się nakazem zapewnienia dostatecznej jednoznaczności przepisów należałoby rozważyć wskazanie w omawianym przepisie podmiotu odpowiedzialnego za sporządzenie karty prywatyzacji. Jak się wydaje, obowiązany do sporządzenia karty prywatyzacji będzie podmiot przygotowujący i realizujący proces prywatyzacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 2, w art. 2b w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
"Z przebiegu procesu prywatyzacyjnego, o którym mowa w art. 2a, podmiot przygotowujący i realizujący proces prywatyzacji, sporządza kartę prywatyzacji, zawierającą co najmniej:";

- 2) art. 2 pkt 1 lit. b i c – dążąc do zapewnienia konsekwencji języka prawnego należałoby rozważyć skorelowanie definicji pojęć "uprawnieni pracownicy" i "uprawnieni akcjonariusze" w zakresie sposobu stanowienia o spadkobiercach uprawnionych pracowników w rozumieniu ustawy o komercjalizacji prywatyzacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 w pkt 1 w lit. c, w pkt 4 wyrazy "lub jako spadkobiercy tych osób" zastępuje się wyrazami "albo jako ich spadkobiercy";

- 3) art. 5 ust. 1 pkt 1 – w przepisie tym mówiąc o terminie odsyła się do art. 4 ust. 1 oraz art. 5 ust. 3 ustawy o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego, w których to przepisach mowa jest zarówno o terminie powstania praw (do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej oraz do zamiany posiadanych akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej), jak i terminie ich wygaśnięcia. Mając to na względzie, nie jest jednoznaczne bieg, którego z tych terminów rozpocznie się po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie analizowanej ustawy, czy będzie to bieg terminu powstania prawa, czy też bieg terminu jego wygaśnięcia. W związku z tym uzasadniona jest wątpliwość, czy wskazany przepis będzie dostatecznie zrozumiały dla adresatów.

Jakub Zabielski

Starszy legislator